

A NYELVLEÍRÁS IRÁNYZATAI

2020 / 2021. őszi félév

Schirm Anita

schirmanita@gmail.com

<http://www.schirmanita.hu>

<https://www.youtube.com/c/Nyelveszetmindenkinek>

A kurzus fő célkitűzése: Megismertetni a hallgatókat a 20. századi nyelvtudomány főbb elméleteivel és irányzataival.

A kurzus **online** formában, **Zoom**-on keresztül zajlik. A belépéshez szükséges linkek közvetlenül az órák előtt a Coospace kurzusfórumán érhetők el.

A kurzus teljesítésének feltételei:

- A szemináriumon való rendszeres és aktív részvétel (maximum 2 hiányzás megengedett).
- Egy 30–35 perces referátum tartása a választott témából. A referátumhoz kötelező a többiek számára vázlatot készíteni és azt a Coospace kurzusfórumán közzétenni. Prezentációt nem szükséges csinálni, amennyiben azonban készül ppt is, azt legkésőbb a referátum előtti napon kérem e-mailben átküldeni.
- A félév végén (november 24-én / december 1-jén / december 8-án) szóbeli elbeszélgetés a félév anyagából.
- A félév végi érdemjegy a referátum és a szóbeli elbeszélgetés jegyének az átlaga. Az órai munka is beleszámít a jegybe.

A kurzus főbb témakörei:

- Ferdinand de Saussure munkássága
- A strukturalista irányzatok
- A generatív grammatika, Noam Chomsky munkássága
- Grice maximái
- A beszédaktusok elmélete: John Searle és John L. Austin munkássága
- A kognitív nyelvészet
- A szövegtan irányzatai és a diskurzuselemzés
- A szociolingvisztika klasszikus és modern irányjai
- Az udvariasságelméletek

Ajánlott irodalom:

Austin, John L. 1990: *Tetten ért szavak*, Akadémiai Kiadó, Budapest

Chomsky, Noam 1999: *Mondattani szerkezetek, Nyelv és elme*, Osiris Kiadó, Budapest

Cser András 2015: *A nyelvészeti gondolkodás fejlődése a humanizmus idejétől a 20. századig*, PPKE BTK, Budapest, https://btk.ppke.hu/uploads/articles/463237/file/Cser_A%20nyelvészeti_gondolkodás.pdf

Grice, Herbert Paul 1975: *Logic and Conversation*, In: Peter Cole – Jerry L. Morgan (eds.): *Syntax and Semantics, Vol. 3: Speech Acts*, Academic Press, New York, 41–58.

H. Tóth Imre 2005: *A nyelvtudomány története a kezdetektől a XX. század elejéig*, JATE Press, Szeged

Kálmán László – Trón Viktor 2005: *Bevezetés a nyelvtudományba*, Tinta Könyvkiadó, Budapest

Kövecses Zoltán – Benczes Réka 2010: *Kognitív nyelvészet*, Akadémiai Kiadó, Budapest

Máté Jakab 1998: *A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Robins, Robert Henry 1999: *A nyelvészet rövid története*, Osiris Kiadó – Tinta Kiadó, Budapest

Saussure, Ferdinand de 1997: *Bevezetés az általános nyelvészetbe*, Corvina, Budapest

Searle, John 2009: *Beszédaktusok*, Alkalmazott Kommunikációtudományi Intézet – Gondolat Kiadó, Budapest